

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2023/1616,**3. mai 2023,**

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/23 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, millega määratakse kindlaks asjaolud, mille korral peetakse isikut kriisilahendusasutusest ja kesksest vastaspoolest sõltumatuks, keskse vastaspoole varade ja kohustuste väärtuse hindamise meetodika, väärtuse hindamiste eraldatus, esialgsel väärtuse hindamisel arvesse võetava täiendava kahjumi puhvri arvutamise meetodika ning võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamisel väärtuse hindamise läbiviimise meetodika

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrust (EL) 2021/23 keskkete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 806/2014 ja (EL) 2015/2365 ning direktiive 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2007/36/EÜ, 2014/59/EL ja (EL) 2017/1132, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 25 lõike 6 kolmandat lõiku, artikli 26 lõike 4 kolmandat lõiku ja artikli 61 lõike 5 kolmandat lõiku,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EL) 2021/23 artikli 25 lõikes 1 ja artikli 61 lõikes 1 on nõutud, et isik, kes viib läbi kõnealuse määruse artiklites 24 ja 61 osutatud hindamise (edaspidi „hindaja“), peab olema sõltumatu mis tahes ametiasutusest ja hinnatavast kesksest vastaspoolest. Seega tuleks kohaldada ühtseid eeskirju, et määrata kindlaks asjaolud, mille korral peetakse isikut määruse (EL) 2021/23 artikli 25 lõike 1 kohaldamisel sõltumatuks nii asjaomastest ametiasutustest, sealhulgas kriisilahendusasutusest, kui ka kesksest vastaspoolest. Need eeskirjad peaksid sisaldama nõudeid, millega tagatakse, et asjaomasel isikul ei ole kriisilahendusasutuse või keskse vastaspoolega olulisi ühiseid huve või huvide konflikte; nõudeid, mis käsitlevad kõnealuse isiku kvalifikatsiooni, kogemusi, suutlikkust, teadmisi ja vahendeid ning tema suutlikkust viia väärtuse hindamine läbi tulemuslikult, tuginemata liigselt ühelegi asjaomasele ametiasutusele või kesksele vastaspoolele; ning nõuded, mis käsitlevad isiku ning asjaomaste ametiasutuste ja keskse vastaspoole struktuurilist eraldatust.
- (2) Sõltumatust mõjutavate ohtude (nt eneseülevaatus, omahuvi, eeskoste, tundmine, usaldus või hirmutamise) piiramiseks tuleb tagada, et hindajal ei oleks olulisi huviseid ega huvide konflikte ühegi asjaomase ametiasutusega, sealhulgas kriisilahendusasutusega, ega keskse vastaspoolega, sealhulgas selle kõrgema juhtkonna, kontrollivate aktsionäride või konsolideerimisgrupi üksustega. Lisaks ei tohiks hindajat pidada sõltumatuks, kui hindajal on olulised ühised huvid või huvide konfliktid mis tahes olulise kliiriva liikme, kliendi või võlausaldajaga, keda kriisilahendusmeede oluliselt mõjutaks või kes on märkimisväärselt kaasa aidanud keskse vastaspoole kriisilahenduseni viinud olukorrale. Ka isiklikud suhted võivad kujutada endast olulist huvi. Seepärast peaks kriisilahendusasutus hindama, kas esineb olulisi ühiseid huve või huvide konflikte.
- (3) Selleks et kriisilahendusasutus saaks hinnata, kas esineb olulisi ühiseid huve või huvide konflikte, peaks hindaja teavitama kriisilahendusasutust mis tahes tegelikust või võimalikust huvist, mida võib asutuse hinnangul pidada oluliseks huviks, ning esitada mis tahes teabe, mida kriisilahendusasutus võiks põhjendatult nõuda. Pärast ametisse määramist peaks hindaja järgima vastavalt kehtivale eetikakoodeksile ja kutsestandarditele põhimõtteid ja

⁽¹⁾ ELT L 22, 22.1.2021, lk 1.

protseduure, et teha kindlaks mis tahes tegelikud või võimalikud huvid, mida hindaja arvates võib pidada oluliseks ühiseks huviks või huvide konfliktiks. Kriisilahendusamet tuleks viivitamata teavitada kõigist tuvastatud tegelikest või võimalikest huvidest ning ta peaks kaaluma, kas need kujutavad endast olulist huvi, mille korral tuleks hindaja ametist vabastada ja määrata uus hindaja.

- (4) Struktuurilise eraldamise kord kujutab endast kaitsemeetmeid, mis leevendavad huvide konflikti ohtu. Sellise korra olemasolu tuleks võtta arvesse võimaliku hindaja hindamisel. Seega tuleks juriidiliste isikute puhul hinnata hindaja sõltumatust äriühingu või partnerluse kui terviku alusel, võttes arvesse struktuurilist eraldatust ja muud korda, mis võib olla kehtestatud selleks, et teha vahet väärtuse hindamisel osaleda võivatel töötajatel ja teistel töötajatel. Kui nende ohtude suurus võrreldes kohaldatavate kaitsemeetmetega on selline, et need ohustavad hindajaks kandideeriva äriühingu või partnerluse sõltumatust, ei tohiks seda äriühingut või partnerlust hindajaks määrata.
- (5) Selleks et vältida eneseülevalt tulenevat ohtu sõltumatusele, ei tohiks mingil juhul pidada sõltumatuks vannutatud audiitorit, kes on viinud lõpule keske vastaspoole auditi hindajaks sobivuse hindamisele eelneval aastal. Mis puudutab muid sõltumatuse hindamise kuupäevale vahetult eelnevatel aastatel asjaomasele keskele vastaspoolele osutatud auditi- või hindamisteenusi, siis tuleks nende puhul eeldada olulist ühist huvi või huvide konflikti.
- (6) Hindaja sõltumatust saab tugevdada tingimustega, millega tagatakse, et hindaja teadmised ja vahendid on piisavad ja asjakohased. Seepärast tuleb tagada, et hindajal on vajalik kvalifikatsioon, kogemused, suutlikkus ja teadmised kõigis asjaomastes valdkondades, mis muu hulgas hõlmavad keske vastaspoole kliiritavate finantsinstrumentide väärtuse hindamist, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012^(?) kohaselt kesksete vastaspoole suhtes kohaldatavaid nõudeid, kesksete vastaspoole finantsseisundi taastamise kavasid ja eeskirju ning määruse (EL) 2021/23 kohaselt kohaldatavaid kriisilahenduse vahendeid.
- (7) Selleks et hindaja saaks väärtuse hindamist tõhusalt läbi viia, tuleks tagada ka, et hindajal on hindamiseks piisavad inimressursid ja tehnilised vahendid või juurdepääs neile.
- (8) Selleks et tagada hindaja sõltumatus ja vältida põhjendamatut sekkumist nende ülesannetesse, peaks hindaja suutma väärtuse hindamise läbi viia tulemuslikult, tuginemata liigselt ühelegi asjaomasele ametiasutusele, sealhulgas kriisilahendusametile, või keskele vastaspoolele. Väärtuse hindamise toetamiseks vajalike juhiste või suuniste andmist (nt seoses meetodikaga, mis on liidu õigusaktidega ette nähtud kriisilahendusega seotud hindamise valdkonnas) ei tuleks käsitada liigse tuginemisena, kui selliseid juhiseid või suuniseid peetakse hindamise toetamiseks vajalikuks. Lisaks ei tohiks takistada abi andmist, näiteks asjaomase keske vastaspoole poolt süsteemide, finantsaruannete, regulatiivsete aruannete, turuandmete, muude andmete või muu abi andmist hindajale, kui seda peetakse kriisilahendusameti hinnangul vajalikuks väärtuse hindamise läbiviimise toetamiseks. Vastavalt mis tahes korrale, mis on võidud kehtestada, tuleks juhiste, suuniste ja muud laadi toetuse andmine kokku leppida igal juhtumil eraldi või üldiselt.
- (9) Sõltumatus võib ohtu sattuda, kui väärtuse hindamise viib läbi isik, kes on asjaomase ametiasutuse, sealhulgas kriisilahendusameti, või keske vastaspoole töötaja või temaga seotud isik, isegi kui juriidilise isiku sees on tagatud täielik struktuuriline eraldatus. Seepärast tuleb tagada, et hindaja ei ole ühegi asjaomase ametiasutuse, sealhulgas kriisilahendusameti ega keske vastaspoole töötaja või töövõtja ega kuulu keske vastaspoolega samasse konsolideerimisgruppi.

^(?) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoole ja kauplemisbehooldlase kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

- (10) Tagamaks et oleks piisavalt isikuid, kes oleksid kriisilahendusprotsessi alguses hindajana tegutsemiseks kohe kättesaadavad, peaks kriisilahendusamet koostama võimalike hindajate esialgse loetelu ja vaatama selle loetelu korrapäraselt läbi.
- (11) Määruse (EL) 2021/23 artiklis 24 tehakse vahet kahel kesksete vastaspoolte kriisilahenduse protsessi käigus tehtaval väärtuse hindamisel: esmane väärtuse hindamine, mille käigus hinnatakse, kas kriisilahenduse tingimused on täidetud, ja teine väärtuse hindamine, mille alusel teeb kriisilahendusamet otsuse rakendada üht või mitut kriisilahenduse vahendit. Esimese hindamise puhul tuleb tagada, et selle kindlaks määramisel, kas kriisilahenduse tingimused on täidetud, viiakse läbi keskse vastaspoolte varade ja kohustuste väärtuse õiglane, usaldusväärne ja realistlik hindamine. Teise hindamise puhul, mille eesmärk on anda teavet kriisilahenduse meetmete võtmiseks, on oluline tagada, et keskse vastaspoolte varade ja kohustuste väärtuse hindamine põhineb õiglastel, usaldusväärsetel ja realistlikel eeldustel.
- (12) Selleks et täpselt kajastada keskse vastaspoolte olukorda ja valitsevaid turutingimusi, tuleks määruse (EL) 2021/23 kohased väärtuse hindamised teha võimalikult kriisilahendusotsuse kuupäeva lähedal.
- (13) Määruse (EL) 2021/23 kohaste väärtuse hindamiste tulemuslikuks ja tõhusaks läbiviimiseks peaks hindajal olema juurdepääs mis tahes asjakohasele teabele ja eksperditeadmistele, näiteks keskse vastaspoolte siseandmetele, süsteemidele ja mudelitele. Hindaja peaks tuginema ka keskse vastaspoolte töötajate, juhtkonna ja audiitorite vahetult esitatud teabele ning asjakohasel juhul avalikult kättesaadavale teabele turustruktuuri kohta.
- (14) Kui keskne vastaspool kuulub konsolideerimisgruppi, peaks hindaja, võttes arvesse, et grupisest toetust käsitlevate lepingupõhiste kokkulepetega võidakse anda kriisilahendusmenetluses olevale kesksele vastaspoolle täiendavat finantstoetust ja need võivad mõjutada kriisilahendusstrateegiat, võtma arvesse selliste kokkulepete mõju, kui on tõenäoline, et neid kokkuleppeid jõustatakse. Hindaja peaks võtma arvesse muid ametlikke või mitteametlikke grupisiseid toetuskokkuleppeid, kui on tõenäoline, et need jäävad pingelise finantsseisundi või kriisilahenduse korral kehtima. Samuti peaks hindaja hoolikalt kaaluma riski, et keskse vastaspoolte rahalisi vahendeid võidakse kasutada konsolideerimisgrupi teiste üksuste kahjumi katmiseks, kuna see võib veelgi vähendada keskse vastaspoolte varade väärtust.
- (15) Kuna koostalitluskokkulepete tulemuseks on vastastikune finantssõltuvus, mis võib mõjutada väärtuse hindamist, peaks hindaja juhul, kui keskne vastaspool on sõlminud koostalitluskokkulepped teiste liidu kesksete vastaspooltega, võtma arvesse kõiki koostalitluskokkuleppega seotud lepingupõhiseid kokkuleppeid, sealhulgas juhul, kui seosega seotud teenuse sulgemine võib pärssida keskse vastaspoolte likviidsust.
- (16) Kuna hindamisprotsessi eesmärk on toetada otsuseid, mida kriisilahendusamet teeb enne kriisilahenduse algust ja kriisilahendusstrateegia rakendamisel, peaks hindaja kriisilahendusametusele aru andma. Seepärast peaks hindaja esitama kriisilahendusametusele aruande, milles võetakse kokku väärtuse hindamise eeldused, meetodid ja tulemused. Aruanne peaks sisaldama kogu teavet, mida peetakse kriisilahendusametuse abistamiseks asjakohaseks.
- (17) Õiglase, usaldusväärse ja realistliku väärtuse hindamiseks peaks hindaja hindama kriisilahendusametuse poolt tõenäoliselt võetavate kriisilahendusmeetmete mõju väärtuse hindamisele ning vajaduse korral konsulteerima kriisilahendusametusega, et neid arvesse võtta. Hindajal peaks lisaks olema võimalik konsulteerida kriisilahendusametusega, et teha kindlaks kaalutavad kriisilahendusmeetmed. Vajaduse korral peaks hindajal olema võimalik esitada eraldi hinnangud, mis kajastavad piisavalt mitmekesiste kriisilahendusmeetmete mõju.
- (18) Samadel põhjustel peaksid väärtuse hindamised, mille eesmärk on anda pädevale ametusele või kriisilahendusametusele teavet selle kindlaksmääramiseks, kas kriisilahenduse tingimused on täidetud, olema kooskõlas kohaldatava raamatupidamistava ja usaldatavusraamistikuga. Hindajal peaks siiski olema võimalik kalduda kõrvale eeldustest, mida keskse vastaspoolte juhtkond kasutas finantsaruannete koostamisel, tingimusel et kõrvalekaldumine on kooskõlas kohaldatava raamatupidamistava ja usaldatavusraamistikuga.

- (19) On asjakohane kehtestada eeskirjad, millega tagatakse, et kriisilahendusmeetmete valimise eesmärgil tehtav väärtuse hindamine on õiglane, usaldusväärne ja realistlik, et kriisilahendusvahendite rakendamise hetkel oleksid kõik kahjud täielikult arvesse võetud. Kriisilahendusametuse poolt kaalutava konkreetse kriisilahendusmeetme jaoks tuleks valida kõige sobivam mõõtmisalus.
- (20) Väärtuse hindamisel, mille eesmärk on anda teavet kriisilahendusmeetmete valimiseks ja kavandamiseks, tuleks hinnata keskse vastaspoole majanduslikku, mitte bilansilist väärtust. Sellistel väärtuse hindamistel tuleks võtta arvesse selliste rahavoogude nüüdisväärtust, mida keskne vastaspool võib mõistlikult eeldada, isegi kui selleks tuleb kõrvale kalduda raamatupidamistavast või usaldatavusnõuete kohase hindamise raamistikust. Selliste väärtuse hindamiste puhul tuleks arvesse võtta ka seda, et rahavood võivad tuleneda varade hoidmise jätkamisest, kuid ka kriisilahenduse võimalikku mõju tulevastele rahavoogudele. Kui keskne vastaspool ei suuda varasid hoida või nende võõrandamist peetakse kriisilahenduse eesmärkide saavutamisel vajalikuks või asjakohaseks, peaks väärtuse hindamine kajastama seda, et kõnealused rahavood võivad kindlaksmääratud võõrandamisperioodi jooksul tuleneda varade, kohustuste või ariliinide võõrandamisest.
- (21) Võõrandamisväärtus peaks üldiselt vastama jälgitavale turuhinnale, mida võiks konkreetse vara või varade rühma eest turul saada ja mida võib olla diskonteeritud ulatuses, mis on üleantavate varade summa seisukohast asjakohane. Kui see on kriisilahenduskeemi alusel võetavate meetmete seisukohast asjakohane, peaks hindajal siiski olema võimalik võimaliku kiirendatud müügi korral võõrandamisväärtuse kindlakstegemisel jälgitavat turuhinda diskonteerida. Kui varadel puudub likviidne turg, tuleks võõrandamisväärtus kindlaks teha jälgitavate hindade alusel turgudel, kus kaubeldakse sarnaste varadega, või mudelarvutuste alusel, kasutades täheldatavaid turuparameetreid, rakendades asjakohasel juhul vähesel likviiduse korral diskonteerimist. Kui kaalutakse ettevõtte võõrandamise vahendi või sildasutusena toimiva keskse vastaspoole vahendi kasutamist, peaks olema võimalik võtta võõrandamisväärtuse kindlaksmääramisel arvesse frantsiisiväärtuse mõistlikke prognoose.
- (22) Selleks et tagada kooskõla määruse (EL) 2021/23 artikli 25 lõikes 5 nõutud sellise hinnangulise kohtlemise arvutamise, mis oleks igale aktsionäride ja võlausaldajate klassile eeldatavasti osaks saanud, kui asutus või üksus oleks lõpetatud tavalise maksejõuetusmenetluse korral, ning kõnealuse määruse artikli 61 kohase kriisilahendusele järgneva väärtuse hindamise vahel, on oluline, et hindaja kasutaks asjakohasel juhul viimati nimetatud hindamise jaoks kehtestatud kriteeriume.
- (23) Määruse (EL) 2021/23 artikli 26 kohane esialgne väärtuse hindamine, mille alusel tehakse otsus sobiva kriisilahendusmeetme võtmise kohta, peab sisaldama puhvrit, mille suurus on ligilähedane täiendava kahjumi summale. See puhver peaks põhinema kõnealuse täiendava kahjumi õiglasel, usaldusväärsel ja realistlikul hinnangul. Puhvri arvutust toetavaid otsuseid ja eeldusi tuleks hindamisaruanDES põhjalikult selgitada ja põhjendada.
- (24) Puhver ei tohiks kallutada kriisilahendusametuse hinnangut, sealhulgas selle kohta, kas määruse (EL) 2021/23 artiklis 22 sätestatud kriisilahenduse tingimused on täidetud, ega ka teadliku otsuse tegemist asjakohaste kriisilahendusmeetmete kohta.
- (25) Määruse (EL) 2021/23 artikli 61 kohase väärtuse hindamise peab läbi viima hindaja, kes vastab kõnealuse määruse artiklis 25 sätestatud tingimustele, võimalikult kiiresti pärast kriisilahendusmeetme(te) rakendamist, isegi kui selle lõpule viimine võib võtta aega. Selle väärtuse hindamise aluseks peaks olema keskse vastaspoole kriisi lahendamise otsuse vastuvõtmise kuupäeva seisuga kättesaadav teave, et asjakohaselt kajastada kriisilahendusotsuse kuupäeval esinenud konkreetseid asjaolusid, nagu pingelist turuolukorda. Pärast kriisilahendusotsuse kuupäeva saadud teavet tuleks kasutada üksnes juhul, kui on võimalik mõistlikult eeldada, et see pidi sel kuupäeval teada olema.
- (26) Et tagada põhjaliku ja tõsiseltvõetava hindamise läbiviimine, peaks hindajal olema juurdepääs igasugustele asjakohastele juriidilistele dokumentidele, sealhulgas loetelule tuvastatud varadest ja nõuetest ning tingimuslikest varadest ja nõuetest üksuse vastu, mis on liigitatud vastavalt nende nõudeõiguse järgule tavalises maksejõuetusmenetluses. Hindajal peaks olema lubatud sõlmida kokkuleppeid, et saada spetsialistilt nõu või kasutada eksperditeadmisi, kui asjaolud seda nõuavad.

- (27) Selleks et määrata kindlaks, kuidas aktsionäre, kliirivaid liikmeid ja muid võlausaldajaid oleks koheldud, kui keskne vastaspool oleks likvideeritud tavalises maksejõuetusmenetluses, peaks hindaja hindama eeldatavate rahavoogude diskonteeritud summat, mida iga aktsionär, kliiriv liige ja muu võlausaldaja oleks saanud tavalise maksejõuetusmenetluse korral pärast kohaldatavate lepinguliste kohustuste ja muude keskse vastaspoole tegevuseeskirjades sätestatud kokkulepete täielikku kohaldamist. Hindaja ei tohiks arvesse võtta mis tahes erakorralist avaliku sektori finantstoetust kesksele vastaspoolele või keskpanga likviidsusabi, mida antakse mittestandardse tagatise, tähtaja ja intressimääraga.
- (28) Hindaja peaks arvesse võtma ka majanduslikult mõistlikku hinnangut otseste asenduskulude kohta, mida kliirivad liikmed kannavad tavalise maksejõuetusmenetluse korral. Sellised kulud peaksid katma keskses vastaspooles enne maksejõuetust avatud tehingute asendamise kulud, sealhulgas krediidi-, likviidsus- ja tehingukulud, samuti teise vastaspoolega uue ühenduse loomise tegevuskulud ning nende tehingutega seotud uute tagatisnõuete rahastamiskulud.
- (29) Käesoleva määruse sätted on omavahel tihedalt seotud, kuna neis käsitletakse keskse vastaspoole kriisilahenduse kontekstis varade ja kohustuste väärtuse hindamise asjaolusid ja meetoodikat. Selleks et tagada kooskõla kõnealuste sätete puhul, mis peaksid jõustuma samal ajal, ja hõlbustada kriisilahendusprotsessi, tuleb kesksetele vastaspooltele, kliirivatele liikmetele, nende klientidele, ametiasutustele ja turuosalistele, sealhulgas kolmandate riikide residentidest investoritele anda nende kohustustest ja õigustest põhjalik ülevaade ja terviklik juurdepääs neile. Seepärast on asjakohane sätestada määruse (EL) 2021/23 artikli 25 lõikes 6, artikli 26 lõikes 4 ja artikli 61 lõikes 5 nõutud asjakohased regulatiivsed tehnilised standardid ühes määrukses.
- (30) Käesolev määrus põhineb Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve poolt komisjonile esitatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul.
- (31) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve on korraldanud käesoleva määruse aluseks oleva regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta avalikud konsultatsioonid, analüüsinud võimalikku kaasnevat kulu ja kasu ning küsinud nõu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010⁽³⁾ artikli 37 kohaselt loodud väärtpaberituru sidusrühmade kogult,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas määrukses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „asjaomane ametiasutus“ –
  - a) määruse (EL) 2021/23 artikli 3 kohaselt määratud kriisilahendusamet;
  - b) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoole pädev amet, mis on määratud vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklile 22;
  - c) määruse (EL) 2021/23 artikli 4 lõigetes 2 ja 4 osutatud kriisilahenduse kolleegiumi liikmed ja vaatlejad;

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveamet (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

- d) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 18 lõikes 2 osutatud kolleegiumi liikmed;
  - e) kriisilahendusmenetluses oleva keskse vastaspoolega samasse konsolideerimisgruppi kuuluva üksuse pädev asutus;
  - f) hoiuste tagamise skeem, millega kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool on seotud, kui sellisele kesksele vastaspoolele on antud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2013/36/EL (*) ka krediidasutuse tegevusluba;
  - g) kriisilahendusrahastu eest vastutav organ, kui kesksele vastaspoolele on antud kooskõlas direktiiviga 2013/36/EL ka krediidasutuse tegevusluba;
  - h) asjakohasel juhul sellise konsolideerimisgrupi kriisilahendusasutus, kuhu keskne vastaspool kuulub, ja keskse vastaspoolega samasse konsolideerimisgruppi kuuluva mis tahes üksuse kriisilahendusasutus;
  - i) määruse (EL) 2021/23 artikli 3 lõike 8 kohaselt määratud pädev ministeerium;
  - j) mis tahes muu keskse vastaspoole kriisilahenduse protsessi kaasatud ametiasutus.
- 2) „hindaja“ – juriidiline või füüsiline isik, kes on määratud läbi viima määruse (EL) 2021/23 artiklis 24, artikli 26 lõikes 1 ja artiklis 61 osutatud väärtuse hindamist;
  - 3) „õiglane väärtus“ – hind, mida saadaks hindamiskuupäeval turuosaliste nõuetekohase tehingu puhul vara müügi eest või mida makstaks kohustuse üleandmisel, nagu on määratletud asjaomases raamatupidamistavas;
  - 4) „hoidmisväärtus“ – selliste rahavoogude asjakohase määraga diskonteeritud nüüdisväärtus, mida keskne vastaspool võib õiglase, usaldusväärsete ja realistlike eelduste alusel mõistlikult eeldada teatavate varade ja kohustuste säilitamise korral, võttes arvesse tegureid, mis kriisilahenduse korral mõjutavad kliendi või vastaspoole käitumist või muid hindamisparameetreid;
  - 5) „võõrandamisväärtus“ – artikli 17 lõike 5 kohaselt arvutatud väärtus;
  - 6) „frantsiisiväärtus“ – rahavoogude netonüüdisväärtus, mis on suurem või väiksem kui hindamiskuupäeval olemasolevate varade ja kohustuste lepingutingimustest tulenev väärtus ning mida võib mõistlikult prognoosida varade ja kohustuste ja äritegevuse säilimise ja uuendamise korral ning mis sisaldab mis tahes ärivõimaluste, sealhulgas asjakohasel juhul selliste võimaluste mõju, mis tulenevad hindaja hinnatud eri kriisilahendusmeetmetest;
  - 7) „omakapitali väärtus“ – üleantud või emiteeritud aktsiate hinnanguline turuhind, mis tuleneb üldtunnustatud hindamismeetodite kohaldamisest ja mis võib sõltuvalt vara või äritegevuse laadist sisaldada frantsiisiväärtust;
  - 8) „mõõtmisalus“ – meetod hindaja esitatava varade või kohustuste rahalise summa kindlaksmääramiseks;
  - 9) „kriisilahendusotsuse kuupäev“ – kuupäev, mil kriisilahendusasutus tegi kooskõlas määruse (EL) 2021/23 artikliga 71 otsuse võtta keskse vastaspoole suhtes kriisilahendusmeetmeid.

II PEATÜKK

Hindajate sõltumatus

Artikkel 2

Sõltumatuse elemendid

1. Hindajat peetakse sõltumatuks mis tahes asjaomases ametiasutusest ja kesksest vastaspoolest, kui tema määramise ning määruse (EL) 2021/23 artikli 24, artikli 26 lõike 1 ja artikli 61 kohase keskse vastaspoole varade ja kohustuste väärtuse hindamise ajal on täidetud kõik järgmised tingimused:

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

- a) hindajal ei ole olulist ühist huvi või huvide konflikti käesoleva määruse artikli 3 tähenduses;
- b) hindajal on määruse (EL) 2021/23 artikli 24, artikli 26 lõike 1 ja artikli 61 kohaseks väärtuse hindamiseks vajalik kvalifikatsioon, kogemused, suutlikkus, teadmised ja vahendid, mida nõutakse käesoleva määruse artiklis 4;
- c) hindaja on asjaomastest ametisutustest ja kesksest vastaspoolest eraldiseisev vastavalt käesoleva määruse artiklile 5.

2. Kriisilahendusasutus koostab loetelu võimalikest hindajatest, kes vastavad käesolevas artiklis sätestatud nõuetele. Kõnealune loetelu vaadatakse korrapäraselt läbi.

Artikkel 3

Olulised ühised huvid või huvide konfliktid

1. Hindajal ei tohi olla tegelikku ega võimalikku olulist ühist huvi ega huvide konflikti ühegi asjaomase ametiasutuse või keskse vastaspoolega.
2. Lõike 1 kohaldamisel peab kriisilahendusasutus tegelikku või võimalikku huvi oluliseks, kui ta leiab, et selline huvi tõenäoliselt mõjutab või väliste sidusrühmade arvates tõenäoliselt mõjutab hindaja otsuseid määruse (EL) 2021/23 artikli 24, artikli 26 lõike 1 ja artikli 61 kohaste väärtuse hindamiste läbiviimisel.

Esimese lõigu kohaldamisel võtab kriisilahendusasutus arvesse järgmist:

- a) hindajakandidaadi varasem või praegune teenuste osutamine kesksele vastaspoolele või asjaomasele ametiasutusele;
  - b) hindajakandidaadi ja keskse vastaspoole või asjaomase ametiasutuse vahelised isiklikud ja rahalised suhted.
3. Lõike 1 kohaldamisel peab kriisilahendusasutus oluliseks ühiseid huvisid või huvide konflikte järgmiste isikutega:
- a) keskse vastaspoole kõrgem juhtkond ja juhtorgani liikmed ning temaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluv äriühing, nagu on osutatud määruse (EL) 2021/23 artikli 2 punktis 28;
  - b) juriidilised või füüsilised isikud, kes kontrollivad keskset vastaspoolt või kellel on selles oluline osalus;
  - c) võlausaldajad, keda kriisilahendusasutus on talle kättesaadava teabe põhjal määratlenud olulistena;
  - d) keskse vastaspoole kliirivad liikmed, nagu on määratletud määruse (EL) 2021/23 artikli 2 punktis 12; keskse vastaspoole kliendid, nagu on määratletud kõnealuse määruse artikli 2 punktis 18; keskse vastaspoole kaudsed kliendid, nagu on määratletud kõnealuse määruse artikli 2 punktis 20;
  - e) koostalitlev keskne vastaspool, nagu on määratletud määruse (EL) 2021/23 artikli 2 punktis 21.
4. Kriisilahendusasutuse hinnangul on hindajal keskse vastaspoolega tegelik oluline ühine huvi või huvide konflikt, kui:
- a) hindaja on hindaja kõlblikkuse hindamise kuupäevale eelnenud aastal viinud lõpule keskse vastaspoole kohustusliku auditi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2006/43/EÜ⁽⁹⁾;
  - b) hindaja on töötanud keskses vastaspooles või asjaomases ametiasutuses kolme aasta jooksul enne tema sõltumatuse hindamist.

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohustuslikku auditit ning millega muudetakse nõukogu direktiive 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 84/253/EMÜ (ELT L 157, 9.6.2006, lk 87).

5. Hindajaks määratud isik:
- a) säilitab kooskõlas kohaldatavate eetikanormide ja kutsestandarditega põhimõtted ja menetlused, et teha kindlaks tegelik või võimalik huvi, mida võib pidada oluliseks huviks;
  - b) teavitab kriisilahendusametist viivitamata mis tahes sellisest tegelikust või võimalikust ühisest huvist või huvide konfliktist asjaomase ametiasutuse või keske vastaspoolega, mis hindaja arvates võib kriisilahendusametist hinnangul olla oluline huvi või huvide konflikt;
  - c) astub asjakohaseid samme tagamaks, et ühelgi väärtuse hindamises osaleval töötajal või muul isikul ei ole olulist ühist huvi või huvide konflikti asjaomase ametiasutuse või keske vastaspoolega;
  - d) teavitab kriisilahendusametist olulistest investeeringutest või muudest olulistest finantshuvidest ja kinnitab, et need ei ole vastuolus tema kui hindaja ametikohaga;
  - e) kui see isik on juriidiline isik, esitab tõendid tõhusa struktuurilise eraldatuse või muu korra kohta, mis on kehtestatud või kehtestatakse, et käsitleda mis tahes ohtu sõltumatusele (nt eneseülevalt, omahuvi, eeskoste, tundmine, usaldus või hirmutamise), sealhulgas korra kohta, millega tehakse vahet väärtuse hindamises osaleda võivatel töötajatel ja teistel töötajatel;
  - f) kui isik on vannutatud audiitor, tagab, et audiitori suhtes kohaldatakse nõuetekohaselt sise-eeskirju huvide konfliktide haldamiseks;
  - g) teavitab kriisilahendusametist oma tegevusest, mis on asjakohane tema ametisse määramise seisukohast ja mis toimus kolme aasta jooksul enne hindaja sõltumatuse hindamist;
  - h) ei taotle ega võta vastu rahalisi ega muid hüvesid ühelgi asjaomaselt ametiasutuselt ega keskselt vastaspoolelt, ilma et see piiraks hindajale selliste tasude ja kulude maksmist, mis on väärtuse hindamise läbiviimise seisukohast mõistlikud.

Artikkel 4

Kvalifikatsioon, kogemused, suutlikkus, teadmised ja vahendid

1. Hindajal peab olema vajalik kvalifikatsioon, kogemused, suutlikkus ja teadmised ning tal peavad olema piisavad inim- ja tehnilised ressursid või juurdepääs neile, et ta saaks väärtuse hindamist tulemuslikult ja sõltumatult läbi viia, tuginedes liigselt ühele asjaomasele ametiasutusele või keskele vastaspoolele.
2. Hindaja peab olema vannutatud audiitor või audiitorühing direktiivi 2006/43/EÜ artikli 2 punktide 2 ja 3 tähenduses.
3. Lõike 1 kohaldamisel esitab hindaja ametikohale kandideeriv isik kirjaliku tõendi või kinnituse selle kohta, et tal on vajalikud kogemused, suutlikkus ja teadmised seoses järgmisega:
  - a) finantsinstrumentide hindamine, kauplemisjärgne hindamine ja eelkõige keske vastaspoole kliiritud instrumentide hindamine;
  - b) määrus (EL) 2021/23 ja määrus (EL) nr 648/2012;
  - c) keske vastaspoole finantsseisundi taastamise kavade ja eeskirjade kohaldamine ja mõistmine;
  - d) määruse (EL) 2021/23 kohaste keske vastaspoole kriisilahenduse kavade ja kriisilahenduse vahendite kohaldamine ja mõistmine.
4. Hindaja peab suutma oma pädevust ja kogemusi sõltumatult rakendada ning ta ei tohi küsida ega võtta vastu juhiseid ega suuniseid ühelgi asjaomaselt ametiasutuselt või keskselt vastaspoolelt.

5. Lõikega 4 ei takistata juhiste, suuniste, ruumide, tehniliste seadmete või muul kujul toetuse andmist, kui kriisilahendusamet peab seda vajalikuks ja see ei mõjuta hindaja otsuseid määruse (EL) 2021/23 artiklis 24 osutatud väärtuse hindamise läbiviimisel.

Artikkel 5

Struktuuriline eraldatus

1. Hindaja on õiguslikult, struktuuriliselt, tegevuslikult ja tegelikult eraldiseisev asjaomastest ametiasutustest ja keskest vastaspoolest.
2. Lõike 1 kohaldamisel kehtivad järgmised nõuded:
  - a) kui hindaja on füüsiline isik, ei tohi hindaja olla ühegi asjaomase ametiasutuse ega keskse vastaspoole töötaja või töövõtja;
  - b) kui hindaja on juriidiline isik, ei tohi hindaja kuuluda keskse vastaspoolega samasse konsolideerimisgruppi.

III PEATÜKK

Metoodika keskse vastaspoole varade ja kohustuste väärtuse hindamiseks enne ja pärast kriisilahendust

1. jagu

Määruse (el) 2021/23 artikli 24 ja artikli 26 lõike 1 kohaste väärtuse hindamiste suhtes kohaldatavad üldsätted

Artikkel 6

Üldkriteeriumid

1. Määruse (EL) 2021/23 artiklis 24 ja artikli 26 lõikes 1 osutatud väärtuse hindamiste läbiviimisel võtab hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet arvesse asjaolusid, mis mõjutavad keskse vastaspoole varade ja kohustuste eeldatavaid rahavooge ja nende varade ja kohustuste suhtes kohaldatavaid diskontomäärasid, mis tulenevad keskse vastaspoole kliirivate liikmete maksejõuetusest või muudest kui kohustuste mittetäitmise juhtumitest.

Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet püüab õiglaselt kajastada keskse vastaspoole finantsseisundit vastaspoolega seotud võimaluste ja riskide kontekstis.

2. Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet avalikustab hindamisel kasutatud põhieeldused ja põhjendab neid.

Väärtuse hindamisel mis tahes märkimisväärne kõrvalekaldumine eeldustest või eeskirjadest, mida keskse vastaspoole juhtkond kasutas finantsaruannete koostamisel ja keskse vastaspoole regulatiivse kapitali ja kapitalinõuete arvutamisel, peab tuginema parimale kättesaadavale teabele.

3. Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet esitab teatava vara, kohustuse või nende kombinatsiooni väärtuse parima punkthinnangu.

Asjakohasel juhul tuleb hindamistulemused esitada ka väärtuse vahemikena.

4. Keskse vastaspoole üksikute varade ja kohustuste mõõtmise kriteeriume, mis on sätestatud käesolevas määruses, kohaldatakse sõltuvalt asjaoludest ka portfelli, vararühmade või kombineeritud varade ja kohustuste, äriühingute või kogu keskse vastaspoole mõõtmise suhtes.

5. Väärtuse hindamisel jagatakse võlausaldajad klassidesse vastavalt maksejõuetusseaduse kohasele nõudeõiguse järgule ja hindamine peab sisaldama järgmisi hinnanguid:

- a) iga klassi nõuete väärtus vastavalt kehtivale maksejõuetusseadusele, ning kui see on asjakohane ja seda on võimalik kindlaks teha, vastavalt nõuete omanikele lepinguga antud õigustele;
- b) tulu, mida iga klass saaks, kui keskne vastaspool oleks likvideeritud tavalise maksejõuetusmenetluse käigus.

Punktide a ja b kohaste hinnangute arvutamisel võib hindaja järgida käesoleva määruse artiklis 22 sätestatud meetodikat.

6. Kui see on asjakohane ja teostatav, võttes arvesse hindamise aega ja usaldusväarsust, võib kriisilahendusamet nõuda mitut väärtuse hindamist. Sellisel juhul peab kriisilahendusamet kehtestama kriteeriumid selle kindlaksmääramiseks, kuidas kasutada kõnealuseid väärtuse hindamisi määruse (EL) 2021/23 artiklis 24 sätestatud eesmärkidel.

Artikkel 7

Hindamiskuupäev

Hindamiskuupäev on üks järgmistest:

- a) aluseks võetav kuupäev, mille on kindlaks määranud hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet ja mis on võimalikult lähedal enne kuupäeva, mil kriisilahendusamet teeb eeldatavasti otsuse võtta keske vastaspoole suhtes kriisilahendusmeede vastavalt määruse (EL) 2021/23 artiklile 71 või kasutada õigust hinnata alla või konverteerida omandiõiguse instrumente ja võlainstrumente või muid tagamata kohustusi vastavalt kõnealuse määruse artiklile 33;
- b) kriisilahendusotsuse kuupäev, kui tehakse määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 2 kohane lõplik väärtuse hindamine;
- c) määruse (EL) 2021/23 artikli 29 lõikes 1 osutatud lepingutest tulenevate kohustuste puhul nende lepingute lõpetamise kuupäev.

Artikkel 8

Teabeallikad

Väärtuse hindamisel tuginetakse teabele, mis on hindamiskuupäeval kättesaadav ja mida hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet peab asjakohaseks. Lisaks keske vastaspoole finantsaruannetele, hindamisaruannetele, seonduvatele auditiaruannetele ja regulatiivsele aruandlusele alates sellise perioodi algusest, mis lõpeb võimalikult hindamiskuupäeva lähedal, võib kõnealune teave sisaldada järgmist:

- a) ajakohastatud finants- ja regulatiivsed aruanded, mille keskne vastaspool on koostanud võimalikult hindamiskuupäeva lähedal;
- b) selliste eeskirjade, peamiste meetodite, eelduste ja hinnangute selgitus, mida keskne vastaspool on kasutanud finants- ja regulatiivsete aruannete koostamisel;
- c) keske vastaspoole raamatupidamisarvestuses sisalduvad andmed;
- d) asjakohased turuandmed;
- e) hindaja poolt juhtkonna ja audiitoritega peetud arutelude põhjal tehtud järeldused;
- f) olemasolu korral järelevalveasutuste hinnangud keske vastaspoole finantsseisundile, sealhulgas teave, mis on saadud vastavalt määruse (EL) 2021/23 artikli 18 lõike 1 punktile h;

- g) sektoripõhised hinnangud vara kvaliteedile, kui see on keskse vastaspoole varade seisukohast asjakohane, samuti stressitestide tulemused;
- h) konkurentide hindamised, mida on vastavalt vajadusele kohandatud, et võtta arvesse keskse vastaspoole konkreetseid asjaolusid;
- i) varasem teave, mida on vastavalt vajadusele kohandatud, et jätta välja tegurid, mis ei ole enam asjakohased, ja lisada muud tegurid, mis ei mõjutanud varasemat teavet, või
- j) suundumuste analüüsid, mida on vastavalt vajadusele kohandatud, et võtta arvesse keskse vastaspoole konkreetseid asjaolusid.

Artikkel 9

Grupisesed kokkulepped

1. Kui keskne vastaspool kuulub konsolideerimisgruppi, peab hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet võtma arvesse mõju, mis grupisest toetust käsitlevatel kehtivatel lepingupõhistel kokkulepetel on varade ja kohustuste väärtusele, kui asjaolude põhjal on tõenäoline, et neid kokkuleppeid jõustatakse.
2. Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet võtab muid ametlikke ja mitteametlikke grupiseseid toetuskokkuleppeid arvesse üksnes juhul, kui asjaolude põhjal on tõenäoline, et need kokkulepped kehtivad ka grupi pingelise finantsseisundi või kriisilahenduse korral.
3. Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet määrab kindlaks, kas konsolideerimisgruppi kuuluva keskse vastaspoole vahendid on kättesaadavad konsolideerimisgrupi teiste üksuste kahjumi katmiseks.

Artikkel 10

Koostalitluskokkulepete mõju

Kui keskne vastaspool on sõlminud koostalitluskokkulepped vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklile 54, võtab hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet arvesse selliste kokkulepete võimalikku mõju keskse vastaspoole varade ja kohustuste väärtusele.

Artikkel 11

Hindamisaruanne

Hindaja koostab kriisilahendusametusele hindamisaruande, mis sisaldab järgmist:

- a) määruse (EL) 2021/23 artikli 25 lõikes 4 osutatud teave, välja arvatud seoses kõnealuse määruse artikli 26 lõikes 1 osutatud esialgse väärtuse hindamisega;
- b) määruse (EL) 2021/23 artikli 25 lõikes 5 osutatud teave, välja arvatud seoses kõnealuse määruse artikli 26 lõikes 1 osutatud esialgse väärtuse hindamisega;
- c) määruse (EL) 2021/23 artikli 29 lõikes 1 osutatud lepingutest tulenevate kohustuste väärtuse hindamine;
- d) väärtuse hindamise kokkuvõte, kus on selgitatud parimat punkthinnangut, väärtuse vahemikke ja hindamise ebakindluse allikaid;

- e) väärtuse hindamisel kasutatud peamiste meetodite ja eelduste selgitus, samuti selgitus selle kohta, kui tundlik on hinnang meetodite ja eelduste valiku suhtes ja võimaluse korral selgitus, kuidas kõnealused meetodid ja eeldused erinevad muude asjaomaste hindamiste, sealhulgas asjakohasel juhul kriisilahenduse raames esialgse hindamise käigus kasutatust;
- f) mis tahes täiendav teave, mis võiks hindaja arvates aidata kriisilahendusasutusel või pädeval asutusel kohaldada määruse (EL) 2021/23 artikli 24 lõikeid 1, 2 ja 3 ning artikli 26 lõikeid 1, 2 ja 3.

2. jagu

Määruse (EL) 2021/23 artikli 24 lõike 2 kohaste väärtuse hindamiste läbiviimise kriteeriumid

Artikkel 12

Üldpõhimõtted

1. Määruse (EL) 2021/23 artikli 24 lõike 2 kohaldamisel läbi viidud väärtuse hindamine peab põhinema õiglastel, usaldusväärsetel ja realistlikel eeldustel ning püüdma tagada, et asjaomase stsenaariumi kohased kahjumid on täielikult kajastatud.

Kui selline väärtuse hinnang on olemas, peab see andma teavet pädevale asutusele või kriisilahendusasutusele selle kindlakstegemiseks, kas keskne vastaspool on maksejõuetu või jääb tõenäoliselt maksejõuetuks, nagu on osutatud määruse (EL) 2021/23 artikli 22 lõike 1 punktis a.

Tuginedes olemasolevatele järelevalvesuunistele või muudele üldtunnustatud allikatele, milles on sätestatud eri liiki varade ja kohustuste õiglase ja realistliku mõõtmise kriteeriumid, võib hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus vaidlustada eeskirju, eeldusi, andmeid, meetodeid ja hinnanguid, mille alusel keskne vastaspool koostas väärtuse hinnangud finantsaruandluse kohustuste täitmiseks või regulatiivse kapitali või kapitalinõuete arvutamiseks, ning jätta need hindamise eesmärgil arvesse võtmata.

2. Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus määrab kindlaks kõige sobivamad hindamismeetodid, mis võivad tugineda keskse vastaspoole sisemudelitele ja -eeskirjadele, kui hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus peab seda asjakohaseks, võttes arvesse keskse vastaspoole riskijuhtimisraamistiku laadi ning kättesaadavate andmete ja teabe kvaliteeti.

3. Väärtuse hindamisel tuleb järgida kehtivat raamatupidamistava ja usaldatavusraamistikku.

Artikkel 13

Väärtuse hindamisel eritählepanu vajavad valdkonnad

Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus keskendub eelkõige valdkondadele, kus on hindamisel märkimisväärset ebakindlust, millel on märkimisväärne mõju üldisele hindamisele määruse (EL) 2021/23 artikli 24 lõike 2 kohaldamisel.

Esimeses lõigus osutatud valdkondade puhul esitab hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus hindamise tulemused parima punkthinnanguna ja asjakohasel juhul väärtuse vahemikena, nagu on sätestatud artikli 6 lõikes 3. Nende valdkondade hulka kuuluvad:

- a) määruse (EL) 2021/23 artikli 29 lõikes 1 osutatud lepingud;
- b) laenud, mille eeldatavad rahavood sõltuvad vastaspoole suutlikkusest, tahtest või huvist oma kohustusi täita;

- c) uuesti omandatud vara, mille rahavoogusid mõjutavad nii varade õiglase väärtus ajal, mil realiseeritakse keskse vastaspoole tagatis või tagatiskokkulepe, kui ka kõnealuse väärtuse eeldatav muutumine pärast seda;
- d) mis tahes muud õiglase väärtuses mõõdetud instrumendid, kui selle õiglase väärtuse kindlaksmääramine vastavalt raamatupidamis- või usaldatavusnõuetele turuhinnas või mudelipõhiselt ei ole asjaolusid arvestades enam võimalik või kehtiv;
- e) firmaväärtus ja immateriaalsed varad, kui väärtuse languse test võib sõltuda subjektiivsest hinnangust, sealhulgas seoses mõistlikult saavutatava rahavoo, diskontomäärade ja raha teenivate üksuste ulatusega;
- f) õigusvaidlused ja regulatiivsed meetmed, millega seotud eeldatavate rahavoogude summa või ajastuse puhul võib esineda erineval määral ebakindlust;
- g) kirjed, mis sisaldavad pensionivarasid ja -kohustusi ning edasilükkunud tulumaksu kirjeid.

Artikkel 14

Väärtuse hindamist mõjutavad tegurid

1. Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet peab võtma arvesse üldisi tegureid, mis võivad mõjutada põhieeldusi, millel põhineb varade ja kohustuste väärtus artiklis 13 osutatud valdkondades, sealhulgas järgmisi tegureid:
  - a) kesket vastaspoolt mõjutavad majanduslikud ja sektoripõhised asjaolud, sealhulgas kohustuste mittetäitmise juhud, muud kui kohustuste mittetäitmise juhud ja asjakohased turusuundumused;
  - b) keskse vastaspoole ärimudel ja muutused tema strateegias;
  - c) keskse vastaspoole varade valiku kriteeriumid;
  - d) asjaolud ja tavad, mis tõenäoliselt põhjustavad maksešoki;
  - e) kapitalinõudeid mõjutavad asjaolud;
  - f) keskse vastaspoole finantsstruktuuri mõju keskse vastaspoole võimele säilitada varad eeldatava hoidmisperioodi jooksul ja keskse vastaspoole võime tekitada prognoositavad rahavood;
  - g) keskse vastaspoole tegevuseeskirjad ja kahjumi jaotamine;
  - h) üldised või keskele vastaspoolele omased likviidsus- või rahastamisprobleemid.
2. Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet peab selgelt eraldama hindamisprotsessi käigus tuvastatud mis tahes olulised realiseerimata kasumid tingimusel, et neid ei ole kajastatud väärtuse hinnangus, ja esitama hindamisaruandes asjakohase teabe sellise kasumi tekitanud erakorraliste asjaolude kohta.

3. jagu

Määruse (EL) 2021/23 artikli 24 lõike 3 ja artikli 26 lõike 1 teise lõigu kohaste väärtuse hindamiste läbiviimise kriteeriumid

Artikkel 15

Üldpõhimõtted

1. Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet hindab mõju iga sellise kriisilahendusmeetme hindamisele, mille kriisilahendusamet võib tõenäoliselt vastu võtta, et saada teavet määruse (EL) 2021/23 artikli 24 lõikes 3 osutatud otsuste tegemiseks.

Ilma et see piiraks hindaja sõltumatust, võib kriisilahendusasutus konsulteerida hindajaga, et määrata kindlaks mitmesugused kõnealuse asutuse kaalutavad kriisilahendusmeetmed, sealhulgas kriisilahenduskavas sisalduvad meetmed või mis tahes soovitatud kriisilahendusskeemid, kui need erinevad eelmistest.

2. Hindaja kriisilahendusasutusega konsulteerides või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus esitab asjakohasel juhul eraldi väärtuse hinnangud, mis kajastavad piisavalt erinevate kriisilahendusmeetmete mõju.

3. Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus tagab, et kriisilahenduse vahendite rakendamisel või omandiõiguse instrumentide ja võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste allahindamise või konverteerimise õiguse kasutamisel vastavalt määruse (EL) 2021/23 artiklile 32 võetakse keskse vastaspoole varadega seotud kahjumit täielikult arvesse stsenaariumide alusel, mis on mitmesuguste kaalutavate kriisilahendusmeetmete seisukohast asjakohased.

4. Kui hindaja poolt või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutuse poolt läbiviidud hindamise tulemusel saadud väärtused erinevad oluliselt väärtustest, mille keskne vastaspool on esitanud oma finantsaruannetes, kasutab hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus oma hinnangu eeldusi, et anda teavet eelduste ja arvestuspõhimõtete korrigeerimiseks, mida on vaja ajakohastatud bilansi koostamiseks, nagu on nõutud määruse (EL) 2021/23 artikli 25 lõike 4 punktis a, kooskõlas kohaldatava raamatupidamistavaga.

Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus täpsustab kahjumite summa, mille ta on kindlaks teinud, kuid mida ei saa ajakohastatud bilansis kajastada, kirjeldab selliste kahjumite kindlaksmääramise põhjuseid ning esitab nende tekke tõenäosuse ja aja.

5. Kui omandiõiguse instrumendid ja võlainstrumendid või muud tagamata kohused konverteeritakse omakapitaliks, peab hindaja esitama hinnangu selliste uute aktsiate konverteerimisjärgsele omakapitali väärtusele, mis anti üle või emiteeriti tasuna konverteeritud kapitaliinstrumentide omanikele või muudele võlausaldajatele. Kõnealuse hinnangu alusel määratakse kindlaks konverteerimise määr või määrad vastavalt määruse (EL) 2021/23 artikli 33 lõike 7 punktile b.

Artikkel 16

Mõõtmisaluse valik

1. Kõige asjakohasema(te) mõõtmisaluse(te) valimisel võtab hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus arvesse artikli 15 lõike 1 kohaselt hinnatud mitmesuguseid kriisilahendusmeetmeid.

2. Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus määrab õiglase, usaldusväärse ja realistlike eelduste alusel kindlaks rahavood, mida keskne vastaspool võib pärast kindlaks tehtud kriisilahendusmeetme(te) võtmist oma olemasolevatelt varadelt ja kohustustelt oodata, ning diskonteerib need lõike 6 kohaselt kindlaks määratud asjakohase määraga.

3. Rahavood määratakse kindlaks asjakohasel koondtasandil.

4. Kui artikli 15 lõikes 1 osutatud kriisilahendusmeetmed eeldavad, et tegevust jätkav keskne vastaspool säilitab varad ja kohustused, peab hindaja kasutama asjakohase mõõtmisalusena hoidmisväärtust.

Kui hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus peab hoidmisväärtust õiglaseks, usaldusväärseks ja realistlikuks, võib hoidmisväärtus ennustada turutingimuste normaliseerumist.

Hoidmisväärtust ei kasutata mõõtmisalusena, kui varad antakse vastavalt määruse (EL) 2021/23 artiklile 42 üle sildasutusena toimivale kesksele vastaspoolele või kui kasutatakse kõnealuse määruse artikli 40 kohast ettevõtte võõrandamise vahendit.

5. Kui artikli 15 lõikes 1 osutatud kriisilahendusmeetmed näevad ette varade võõrandamise, peavad eeldatavad rahavood vastama artikli 17 lõikes 5 osutatud võõrandamisväärtusele, mida eeldatava võõrandamisperioodi puhul prognoositakse.

6. Diskontomäär määratakse kindlaks, võttes arvesse mõõdetava vara või kohustuse puhul asjakohast rahavoogude ajastust, riskiprofiili, rahastamiskulusid ja turutingimusi, aga samuti kavandatavat võõrandamisstrateegiat ja keskse vastaspoole finantsseisundit pärast kriisilahendust.

Artikkel 17

Eeldatavate rahavoogude hindamise ja diskonteerimisega seotud spetsiifilised tegurid

1. Rahavoogude hindamisel lähtub hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus mõõdetavate varade või kohustuste põhiomaduste kindlaksmääramisel oma eksperdihinnangust.

Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus lähtub oma eksperdihinnangust ka selle kindlaksmääramisel, kuidas kõnealuste varade või kohustuste jätkumine, võimalik uuendamine või refinantseerimine, väljavool või võõrandamine, nagu on ette nähtud artikli 15 lõikes 1 osutatud kriisilahendusmeetmega, mõjutab kõnealuseid rahavooge.

2. Kui artikli 15 lõikes 1 osutatud kriisilahendusmeetmega on ette nähtud, et keskne vastaspool hoiab vara, säilitab kohustused või jätkab äritegevust, võib hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus võtta arvesse järgmisi tegureid, mis võivad mõjutada tulevasi rahavooge:

- a) eelduste või ootuste muutumine pärast hindamiskuupäeva kooskõlas varasema pikaajalise suundumusega ja mõistliku aja jooksul, mis on kooskõlas varade kavandatud hoidmisaja või keskse vastaspoole finantsseisundi taastamiseks kavandatud ajaga;
- b) täiendavad või alternatiivsed hindamisalused või meetodid, mida hindaja peab sobivaks ja mis on kooskõlas käesoleva määrusega, sealhulgas seoses aktsiate omakapitali väärtuse hindamisega pärast konverteerimist.

3. Varade ja kohustuste rühmade või äritegevuse puhul, mis kavatakse lõpetada, võtab hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus arvesse restruktureerimiskulusid ja -tulusid.

4. Kui keskse vastaspoole olukord ei võimalda tal vara hoida või tegevust jätkata või kui kriisilahendusasutus peab võõrandamist muul põhjusel vajalikuks, et saavutada kriisilahenduse eesmärgid, hinnatakse eeldatavaid rahavooge võõrandamisväärtuses, mida asjaomasel võõrandamisperioodil oodatakse.

5. Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus määrab võõrandamisväärtuse kindlaks rahavoogude alusel, millest on maha arvatud võõrandamiskulud ja mis tahes antud garantiide eeldatav väärtus, mida keskne vastaspool võib mõistlikult eeldada valitsevate turutingimuste alusel varade ja kohustuste nõuetekohase võõrandamise või üleandmise korral.

Võttes arvesse kriisilahenduskeemi raames võetavaid meetmeid, võib hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus määrata kindlaks võõrandamisväärtuse, kohaldades võimaliku kiirendatud müügi puhul kõnealuse müügi või üleandmise jälgitava turuhinna suhtes allahindlust.

Kui varadel puudub likviidne turg, võtab hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet võõrandamisväärtuse kindlakstegemiseks arvesse jälgitavaid hindu turgudel, kus kaubeldakse sarnaste varadega, või mudelarvutusi, kasutades jälgitavaid turuparameetreid ja rakendades asjakohasel juhul vähesel likviidsuse korral diskonteerimist.

6. Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet võtab arvesse järgmisi tegureid, mis võivad mõjutada võõrandamisväärtust ja võõrandamiseks kuluvat aega:

- a) sarnaste tehingute puhul täheldatud võõrandamisväärtused ja võõrandamiseks kulunud aeg, mida on asjakohaselt kohandatud, et võtta arvesse tehingupoolte ärimudelite ja finantsstruktuuride erinevusi;
- b) konkreetse tehingu eelised või puudused tehingupoolte või teatava turuosaliste rühma jaoks;
- c) vara või tegevuse konkreetsete tunnused, mis võivad olla olulised ainult võimalikule konkreetsele ostjale või turuosaliste teatavale rühmale;
- d) eeldatava võõrandamise tõenäoline mõju keskse vastaspoolte frantsiisiväärtusele.

7. Äritegevuse väärtuse hindamisel ettevõtte võõrandamise või sildasutusena toimiva keskse vastaspoolte vahendi kasutamiseks võib hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet võtta arvesse frantsiisiväärtuse mõistlikke prognoose. Sellistes frantsiisiväärtuse prognoosides võetakse arvesse varade uuendamist, avatud portfelli refinantseerimist või äritegevuse jätkumist või taastamist kriisilahendusmeetmete kontekstis.

8. Kui hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet leiab, et vara või äritegevuse võõrandamiseks ei ole realistlikke väljavaateid, ei pea ta kindlaks määrama võõrandamisväärtust, vaid ta peab hindama asjaomaseid rahavooge tegevuse jätkumise või lõpetamise väljavaadete alusel.

Esimest lõiku ei kohaldata ettevõtte võõrandamise vahendi suhtes.

9. Varade rühma või äritegevuse osade puhul, mis tõenäoliselt likvideeritakse tavalise maksejõuetusmenetluse käigus, võib hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet arvesse võtta võõrandamisväärtusi ja võõrandamiseks kulunud aega, mida on täheldatud samalaadsete ja sarnases olukorras varade oksjonitel.

Eeldatavate rahavoogude kindlaksmääramisel võtab hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet arvesse vähest likviidsust, võõrandamisväärtuse kindlakstegemiseks usaldusväärsete sisendite puudumist ja sellest tulenevat vajadust kasutada jälgimatutel sisenditel põhinevaid hindamismeetodeid.

Artikkel 18

Metoodika täiendava kahjumi puhvri arvutamiseks ja arvessevõtmiseks

1. Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet võtab hindamisel arvesse puhvrit, mis kajastab fakte ja asjaolusid, mis toetavad selliste täiendavate kahjumite olemasolu, mille suurus või tekke aeg ei ole kindel.

Hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusamet selgitab ja põhjendab põhjalikult puhvri arvutusi toetavaid eeldusi.

2. Puhvri summa kindlaksmääramisel teeb hindaja või määruse (EL) 2021/23 artikli 26 lõike 1 kohasel esialgsel väärtuse hindamisel kriisilahendusasutus kindlaks tegurid, mis võivad mõjutada tõenäoliselt vastu võetavate kriisilahendusmeetmete tulemusena eeldatavaid rahavooge.

IV PEATÜKK

Kriisilahenduse korral väärtuse hindamise ja võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamisel väärtuse hindamise eraldamine ning metoodika võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamisel väärtuse hindamise läbiviimiseks

Artikkel 19

Üldsätted

1. Et määrata kindlaks aktsionäridele ja võlausaldajatele tavalise maksejõuetusmenetluse korral osaks saav kohtlemine, peab väärtuse hindamine põhinema üksnes faktidel ja asjaoludel, mis eksisteerisid kriisilahendusotsuse kuupäeval ja mille kohta võib mõistlikult eeldada, et need olid sel kuupäeval teada, ja mis oleksid mõjutanud keske vastaspoole varade ja kohustuste mõõtmist sel kuupäeval, kui nad oleksid hindajale teada olnud.
2. Et määrata kindlaks aktsionäridele ja võlausaldajatele kriisilahendusmenetluses tegelikult osaks saav kohtlemine, peab hindaja tuginema kättesaadavatele faktidele ja asjaoludele, mis eksisteerisid alates kuupäevast või kuupäevadest, mil aktsionärid ja võlausaldajad said hüvitist („tegelik kohtlemiskuupäev või -kuupäevad“).
3. Väärtuse hindamisel aluseks võetavaks kuupäevaks on kriisilahendusotsuse kuupäev, mis võib erineda tegelikust kohtlemiskuupäevast.

Kui hindaja leiab, et tulude diskonteerimise mõju on ebaoluline, võib kriisilahendusmeetme võtmise kuupäeva seisuga diskonteerimata tulu võrrelda otse sellise hüpoteetilise tulu diskonteeritud summaga, mille aktsionärid ja võlausaldajad oleksid saanud juhul, kui keske vastaspoole suhtes oleks kriisilahendusotsuse kuupäeval algatatud tavaline maksejõuetusmenetlus.

Artikkel 20

Varade ja nõuete inventarinimestik

1. Hindaja koostab inventarinimestiku kõikidest keskele vastaspoolele kuuluvatest tuvastatavatest ja tingimuslikest varadest.

Selline inventarinimestik peab sisaldama varasid, millega seotud rahavoogude olemasolu on tõestatud või põhjendatult eeldatav.

2. Keske vastaspool teeb hindajale kättesaadavaks kõigi keske vastaspoole vastu olevate nõuete ja tingimuslike nõuete loetelu.

Selles loetelus liigitatakse kõik nõuded ja tingimuslikud nõuded vastavalt nende nõudeõiguse järgule tavalises maksejõuetusmenetluses. Hindajal on lubatud sõlmida kokkuleppeid, et saada spetsialistilt nõu või kasutada eksperditeadmisi küsimuses, kas nõuete järjestus on vastavuses kehtiva maksejõuetusõigusega.

3. Hindaja märgib eraldi ära koormatud varad ja nende varadega tagatud nõuded.

Artikkel 21

Hindamise sammud

Et teha kindlaks, kas esineb määruse (EL) 2021/23 artikli 61 lõike 2 punktis c osutatud erinevusi kohtlemisel, hindab hindaja järgmist:

- a) kohtlemine, mida aktsionärid ja võlausaldajad, kelle suhtes on võetud kriisilahendusmeetmeid, oleksid saanud, kui keskse vastaspoole suhtes oleks pärast kohaldatavate lepinguliste kohustuste ja muude tema tegevuseeskirjades sätestatud kokkulepete täielikku kohaldamist algatatud kriisilahenduse otsuse kuupäeval tavaline maksejõuetusmenetlus, võtmata arvesse avaliku sektori antavat mis tahes erakorralist finantstoetust;
- b) ümberstruktureeritud nõuete väärtus pärast kriisilahendusõiguste ja -vahendite rakendamist ning muude selliste tulude väärtus, mida aktsionärid ja võlausaldajad said tegelikul kohtlemiskuupäeval või tegelikel kohtlemiskuupäeval, diskonteerituna kriisilahendusotsuse kuupäeva järgi, kui seda peetakse vajalikuks, et võimaldada õiglast võrdlust punktis a osutatud kohtlemisega;
- c) kas punktis a osutatud kohtlemine on parem kui punktis b osutatud kohtlemine iga võlausaldaja puhul vastavalt nende nõudeõiguse järgule tavalises maksejõuetusmenetluses, nagu on kindlaks määratud artiklis 20.

Artikkel 22

Aktsionäridele ja võlausaldajatele tavalise maksejõuetusmenetluse korral osaks saava kohtlemise kindlaksmääramine

1. Artikli 21 punkti a kohase väärtuse hindamise meetodi puhul määratakse kindlaks tavapärase maksejõuetusmenetluse korral eeldatava rahavoo diskonteeritud summa.
2. Eeldatavad rahavood diskonteeritakse määra(de)ga, mis kajastavad asjakohasel juhul kas selliste eeldatavate rahavoogudega seotud ajastust, kriisilahendusotsuse kuupäevast alates valitsenud asjaolusid, riskivabasis intressimäärasid, samalaadsete üksuste poolt emiteeritud samalaadsete finantsinstrumentide riskipreemiaid, turutingimusi või potentsiaalsete ostjate kohaldatavaid diskontomäärasid ja hinnatava elemendi või hinnatavate elementide muid asjakohaseid omadusi.
3. Lõikes 2 diskontomäära arvutamiseks sätestatud meetodikat ei kasutata juhul, kui kohaldatavas maksejõuetusõiguses või -tavas on kindlaks määratud väärtuse hindamise jaoks olulised konkreetset diskontomäärad.
4. Hindaja võtab tavalise maksejõuetusmenetluse korral eeldatava rahavoo diskonteeritud summa kindlaksmääramisel arvesse järgmist:
  - a) asjaomases jurisdiktsioonis kohaldatavad keskse vastaspoole tegevuseeskirjad, lepingulised kokkulepped, maksejõuetusõigus ja -tavad, mis võivad väärtuse hindamist mõjutada;
  - b) mõistlikult prognoositavad haldus-, tehingu-, hooldus-, võõrandamis- ja muud kulud, mida haldur või pankrotihaldur peaks kandma, aga ka rahastamiskulud;
  - c) teave hiljuti samalaadsetes üksustes aset leidnud maksejõuetusmenetluste kohta, kui selline teave on kättesaadav ja asjakohane;
  - d) vastavalt artiklile 23 arvatatud hinnang kliirivate liikmete kantud otseste asenduskulude kohta.
5. Aktiivsel turul kaubeldavate varade puhul kasutab hindaja turul täheldatud hinda, välja arvatud juhul, kui konkreetset asjaolud pärsivad keskse vastaspoole varade turustatavust.

Varade puhul, millega aktiivsel turul ei kaubelda, võtab hindaja eeldatavate rahavoogude summa ja ajastuse kindlaksmääramisel arvesse järgmisi tegureid:

- a) hinnad, mida on täheldatud aktiivsetel turgudel, kus kaubeldakse samalaadsete varadega;
- b) hinnad, mida on samalaadsete ja sarnases olukorras varade puhul täheldatud tavalistes maksejõuetusmenetlustes või muidu pingelises olukorras toimunud tehingutes;
- c) hinnad, mida on täheldatud tehingutes, mis hõlmavad ettevõtte müüki või üleandmist sildasutusena toimivale keskssele vastaspoolele sarnaste üksustega seotud kriisilahenduse kontekstis;

- d) tõenäosus, et vara tekitab tavalise maksejõuetusmenetluse käigus sissetulevaid netorahavooge;
  - e) konkreetse võõrandamisperioodi jooksul oodatavad turutingimused, sealhulgas turu sügavus ja võime selle perioodi jooksul sellises mahus varasid vahetada, ning
  - f) konkreetse võõrandamisperioodi pikkus, mis kajastab kohaldatava maksejõuetusõiguse mõju.
6. Hindaja peab kaaluma, kas keske vastaspoole finantsseisund oleks mõjutanud eeldatavaid rahavoogusid, sealhulgas kitsendanud haldurile potentsiaalsete ostjatega läbirääkimiste pidamisel võimaldatud mänguruumi.
7. Kui asjaomase maksejõuetusraamistiku kohaldatavatest sätetest ei tulene teisiti, peavad rahavood võimaluse korral kajastama võlausaldajate lepingulisi, seadusest tulenevaid või muid juriidilisi õigusi või tavapäraseid maksejõuetustavasid.
8. Väärtuse hindamise käigus arvatud hüpoteetilised tulud jaotatakse aktsionäride ja võlausaldajate vahel vastavalt nende nõudeõiguse järgule kohaldatava maksejõuetusõiguse alusel, nagu on kindlaks määratud artiklis 20.

Artikkel 23

Kliirivate liikmete otsesed asenduskulud tavalise maksejõuetusmenetluse korral

1. Artikli 22 lõike 4 punktis d osutatud kulude arvutamisel võtab hindaja arvesse majanduslikult mõistlikku prognoosi otseste asenduskulude kohta, mida kliirivad liikmed kannavad asjakohase ajavahemiku jooksul võrreldava netopositsiooni taasavamiseks turul, nagu on sätestatud määruse (EL) 2021/23 artikli 61 lõike 3 esimese lõigu punktis c.
2. Hindaja võtab arvesse kliirivate liikmete järgmisi kulusid:
- a) kliirivate liikmete hüpoteetilised krediidiriski positsioonid keske vastaspoole suhtes võrreldavate netopositsioonide taasavamise ajal, kui need positsioonid oleksid kuni selle kuupäevani olnud keske vastaspoole suhtes avatud;
  - b) likviidsus- ja kontsentratsioonikulud, mida kliirivad liikmed kannavad võrreldavate netopositsioonide taasavamisel;
  - c) olulised vältimatud tegevuskulud, mida kliirivad liikmed kannavad seoses kliirivate liikmete ja mis tahes vastaspoole või keske vastaspoole vaheliste uute ühenduste või tehingutega, sealhulgas liikme-, kauplemis-, kliiring-, makse-, arveldus- ja hoidmistasud;
  - d) täiendav oluline rahastamiskulu, mis tuleneb kohaldatavate võimendustagatise nõuete ja tagatisfondi sissemaksete erinevusest ning mis on seotud netopositsioonide taasavamisega mis tahes vastaspoole või keske vastaspoole suhtes.

Artikkel 24

Aktsionäridele ja võlausaldajatele kriisilahendusmenetluses tegelikult osaks saanud kohtlemise kindlakstegemine

1. Hindaja teeb kindlaks kõik pärast kapitaliinstrumentide allahindamist või konverteerimist ja kriisilahendusmeetmete võtmist veel rahuldamata nõuded ja määrab need nõuded juriidilistele ja füüsilistele isikutele, kes olid kriisilahendusotsuse kuupäeval keske vastaspoole aktsionärid või võlausaldajad.

Hindaja määrab kooskõlas lõigetega 2, 3 ja 4 kindlaks selliste juriidiliste ja füüsiliste isikute tegeliku kohtlemise, kes olid kriisilahendusotsuse kuupäeval keske vastaspoole aktsionärid ja võlausaldajad, välja arvatud juhul, kui need isikud saavad kriisilahenduse tulemusena rahalist hüvitist.

2. Kui juriidilised ja füüsilised isikud, kes olid kriisilahendusotsuse kuupäeval keske vastaspoole aktsionärid või võlausaldajad, saavad kriisilahendusmenetluse tulemusena hüvitiseks omakapitaliinstrumente, määrab hindaja kindlaks nende tegeliku kohtlemise, esitades hinnangu konverteeritud kapitaliinstrumentide, võlainstrumentide või muude tagamata kohustuste omanikele tasuks üle antud või emiteeritud aktsiate koguväärtuse kohta. See hinnang võib põhineda turuhinnal, mis on saadud üldtunnustatud hindamismeetodite kohase hindamise tulemusena.

3. Kui juriidilised ja füüsilised isikud, kes olid kriisilahendusotsuse kuupäeval keskse vastaspoole aktsionärid ja võlausaldajad, saavad kriisilahenduse tulemusena võlakompensatsiooni, määrab hindaja kindlaks tegeliku kohtlemise, võttes arvesse lepinguliste rahavoogude muutusi, mis tulenevad allahindamisest või konverteerimisest ning muude kriisilahendusmeetmete ja käesoleva määruse artikli 22 lõikes 2 sätestatud metoodika kohaselt arvutatud asjakohase diskontomäära kohaldamisest.

4. Rahuldamata nõuete puhul võib hindaja koos lõigetes 2 ja 3 kirjeldatud teguritega arvesse võtta ka hindu, mida on täheldatud aktiivsetel turgudel samade või samalaadsete instrumentide puhul, mille on emiteerinud kriisilahendusmenetluses olev keskne vastaspool või muud samalaadsed üksused, juhul kui need andmed on kättesaadavad.

5. Kui hindaja võrdleb aktsionäride ja võlausaldajate tegelikku kohtlemist kriisilahenduse korral väärtuse hindamisega võlausaldajate võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamisel, võtab ta arvesse ka kliirivate liikmete tegelikke otseseid asenduskulusid, mis on loetletud artikli 23 lõikes 2.

Artikkel 25

Hindamisaruanne

Hindaja koostab kriisilahendusasutusele hindamisaruande, mis sisaldab järgmisi elemente:

- a) väärtuse hindamise kokkuvõte, sealhulgas ülevaade hindamisvahemikest ja hindamise ebakindluse allikatest;
- b) selgitus peamiste kasutatud metoodikate ja eelduste kohta ning selle kohta, kui tundlik on väärtuse hinnang nende suhtes;
- c) võimaluse korral selgitus selle kohta, miks väärtuse hinnang erineb muudest asjakohastest hinnangutest, sealhulgas hinnangutest, mis on koostatud vastavalt määrusele (EL) 2021/23, või muudest usaldatavusnõuete kohastest või arvestuslikest hinnangutest.

Artikkel 26

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 3. mai 2023

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN